

Thorvald Staunings tale ved Rigsdagens åbning

Taler

Thorvald Stauning
Statsminister

Dato

7. oktober 1930

Sted

Christiansborg

I Overensstemmelse med § 40 i Danmarks Riges Grundlov har Hans Majestæt Kongen ved aabent Brev af 11. September d. A. indkaldt til en ordentlig Rigsdagssamling, der i Henhold til Grundlovens Bestemmelse skal aabnes i Dag.

Ved Reskript af 4. d. M. har Hans Majestæt Kongen dernæst overdraget mig som Statsminister at aabne denne Tirsdag den 7. Oktober sammentrædende Rigsdag og at foranledige det i saa Henseende videre fornødne.

Dette sker herved. I Kongens Navn erklærer jeg den ordentlige Rigsdagssamling for aabnet.

Forinden jeg anmoder Tingene om at konstituere sig, skal jeg som sædvanlig give nogle Oplysninger om det Arbejde, som forestaar.

Det Program, der for et Aar siden skitseredes ved Rigsdagens Aabning, blev fulgt, saaledes at Lovforslag i Overensstemmelse med Programmet fremsattes. En betydelig Del af disse ophøjedes i Samlingens Løb til Love, medens en anden Del ikke blev færdigbehandlet inden Samlingens Slutning. Den nu aabnede Rigsdagssamling vil faa Lejlighed til at genoptage det afbrudte Arbejde, men desuden vil forskellige nye Lovforslag fremkomme.

Regeringen har ved udsendte Delegationer deltaget i det almindelige Arbejde i Folkenes Forbund og i de særlige Konferencer, der har fundet Sted angaaende Toldforholdene, og det er fremdeles Hensigten at deltage i internationale Forhandlinger, hvis Maal er en Udvikling af fredeligt Samarbejde imellem Nationerne.

Angaaende den af Frankrigs Udenrigsminister udkastede Plan om organiseret Samarbejde imellem Europas Stater er der fra Danmark afgivet et imødekommende Svar, idet man dog stærkt har fremhævet, at en Nydannelse ikke maa gribe forstyrrende ind i det af Folkenes Forbund paabegyndte Arbejde, men føjes ind som Led i Verdens-Organisationen.

Det er fremdeles Genstand for Beklagelse, at Danmark kun har ratificeret enkelte af de under den internationale Arbejdsorganisations Ledelse udarbejdede Konventioner, og der vil derfor ske en Genoptagelse af Forhandlingerne derom i Rigsdagen ved Fremsættelse af nogle Forslag om Ratifikationer.

Det maa med stor Tilfredshed bemærkes, at den Forværrelse af de økonomiske Forhold, der er indtraadt forskellige Steder, ikke i samme Grad har ramt Danmark. Men trods de betydelige Arbejder, der er iværksat, og trods den Støtte, der er ydet – særlig til Eksportvirksomhed –, er Arbejdsløsheden dog stadig større end under normale Forhold. Man maa derfor fortsætte Bestræbelserne for at fremme dansk Produktion, og navnlig maa det ventes, at de optagne Forhandlinger med Erhvervs-Organisationer og Banker kan føre til en Forøgelse af dansk Eksport.

Den paabegyndte Udvikling af Fiskeriet og dertil hørende industrielle Virksomheder maa fortsættes. Finansieringsforholdene for dette Erhverv – som ogsaa for Skibsfarten – er for Tiden Genstand for Overvejelse. Ogsaa en Løsning af Jordspørgsmaalet, hvorved Oprettelsen af smaa Landbrug fremmes, maa tilstræbes som Led i Arbejdet for at skaffe forøget Beskæftigelse.

Saaledes som det blev bebudet forrige Aar, vil Forslag til Reform af hele Sociallovgivningen nu komme til at foreligge.

Som tidligere oplyst vil den samlede Sociallovgivning ved Reformen blive søgt indarbejdet i fire Hovedlove, tre Forsikringslove og een Forsørgelseslov.

Af disse fire Love er allerede de to fremsat i Fjor, nemlig Lov om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring, der søger at tilvejebringe den Sikkerhed for Understøttelser under Kriseforhold, som fjernedes under det forrige Ministerium, og Loven om Folkeforsikring, der gaar ud paa at sammenknytte Lovene om Sygekasser, Invalideforsikring og Aldersrente.

Den 3die Forsikringslov, nemlig Ulykkesforsikringsloven, kan snart ventes forelagt, og samtidig vil Forslag til Revision af den samlede Forsørgelseslovgivning – Fattigloven, Hjælpekasseloven, de forskellige Børnelove o. m. a. – komme til at foreligge som den 4de Hovedlov: Loven om offentlig Forsorg, saaledes at hele Socialreformen i Løbet af kort Tid vil kunne komme til Behandling paa Rigsdagen.

Ved denne Reform tilsigtes det at gennemføre den tiltrængte Systematisering, Forenkling og Billiggørelse, der vil være af Værdi baade for Befolkningen og for de kommunale Myndigheder, der faar tillagt Forvaltningspligten.

Da disse Love dog samtidig paa forskellige Omraader indeholder en Udbygning af den nuværende Lovgivning samt Regler og Takster, der medfører en rimelig Forhøjelse af de Beløb, der forringedes ved Lovændringer i 1927 og 1928, vil der ikke saaledes som forrige Aar blive fremsat Forslag om midlertidige Love, idet man maa antage, at Rigsdagen vil kunne træffe Afgørelse angaaende den store Reform i den Samling, som nu begynder.

Socialministeren vil foruden de her nævnte Forslag fremsætte Lovforslag angaaende Militær-Invalidernes Forsørgelse, om forhøjet Tilskud til Hjelpekasserne og om Udvandring. Under Forberedelse er desuden Ændringer til Fabrikloven og Lærlingeloven, men det er endnu usikkert, om disse Sager kan komme til Behandling i denne Samling.

Af Hensyn til de fornødne Forøgelse af Udgifterne til de sociale Love vil det igen blive foreslaaet, at de senest gennemførte Ændringer i Formuebeskatningen til Dels ophæves, saaledes at de store Formuers Besiddere atter kommer til at bære en rimelig Del af Byrderne ved den af det bestaaende Samfundssystem nødvendiggjorte sociale Forsorg.

Forslagene til Næringslov og til Kontrol med Truster og Ringdannelser vil atter blive fremsat, og Forhandlingerne om Ophævelse af Loven om Erhvervs- og Arbejdsfrihed vil blive genoptaget. Nye Lovforslag om Butikslukning og om Bogføringspligt er under Forberedelse.

Forhandlingerne om Forhyring af Søfolk og om Lovforslagene angaaende Fiskeriet vil blive fortsat paa det ved Lovforslag i forrige Samling givne Grundlag.

De tidligere fremsatte Lovforslag om Købstadkommunernes Styrelse og om Statens Bygningsvæsen vil igen blive forelagt Rigsdagen. Ligeledes vil Arbejdet for en Revision af de kommunale Ejendomsskatter blive genoptaget med det Formaal at tilføre Samfundet en passende Del af den Grundværdistigning, som finder Sted, samt ved Omlægning at tilvejebringe en retfærdig Fordeling af Byrderne.

Indenrigsministeren vil fremsætte Lovforslag om Vaccination og forbereder i øvrigt Lovforslag om Landkommunernes Styrelse samt Ændringer i Loven om kommunale Valg, herunder Ophævelse af de i 1927 indførte Skattebetingelser og deraf følgende Valgretsindskrænkninger. I Anledning af, at den nugældende Huslejelov ophører i nær Fremtid, forberedes en Boliglov, der kan sikre Lejerne en under de herskende Forhold nødvendig Beskyttelse.

Loven om Rettens Pleje af 1919 har vist sig tilfredsstillende med Hensyn til den borgerlige Retspleje. De forløbne Aars Erfaringer har imidlertid vist, at Strafferetsplejen tiltrænger Forbedringer.

Justitsministeren vil derfor paa Grundlag af et Arbejde, der er udrørt af et sagkyndigt Udvalg og af det staaende Retsplejeudvalg, fremsætte Lovforslag, hvorved bl. a. Umiddelbarhedsprincippet gennemføres i Strafferetsplejen og Domsmand indføres.

Fra Justitsministeren kan i øvrigt ventes Forslag angaaende det af Straffeloven nødvendiggjorte Ungdomsfængsel, og der forberedes Love om Sagførervæsenet, om Højesterets Arbejdsmetode, om Biografteatre, om Naturfredning, om Alimentationsbidrag samt en ny Konkurslov.

Landbrugsministeren vil genoptage Forhandlingerne om Tilvejebringelse af Jord til Husmandsbrug samt om Besiddelsesformen for denne Jord. Endvidere fremsættes Lovforslagene om Jagten og om indenrigs Kødkontrol.

Undervisningsministeren vil fremsætte Lovforslag om Skolens Styrelse og Tilsyn. Ogsaa om den sønderjydske Skoleordning kan Forslag ventes fremsat, ligesom et Lovforslag om Statens Bidrag til Uddannelse i Husholdning vil fremkomme. I øvrigt arbejdes der paa Planer angaaende Folkemuseet og Frilandsmuseet.

Den af Folketinget tidligere vedtagne Lov om Omdannelse af Hær og Flaade samt det i Fjor fremsatte Lovforslag om Mandskabets Tilvejebringelse vil blive fremsat paa ny, saaledes at de afbrudte Forhandlinger straks kan genoptages. Det ventes, at Rigsdagen kan tilendebringe Overvejelserne i denne Samling, saaledes at en mere forsvarlig Ordning, end den nuværende Tilstand frembyder, snarest kan blive tilvejebragt.

Den for Ophjælpning af Erhvervsforholdene paa Færøerne og i Grønland fornødne Lovgivning vil blive fortsat i det Omfang, som foreliggende Oplysninger viser, at det er paakrævet. Om Adgangen til Grønland og grønlandske Farvande vil Forhandlinger foreløbig blive optaget med Rigsdagens Grønlandsudvalg for eventuelt at blive ført videre under Deltagelse ogsaa af grønlandske Repræsentanter.

Da Flagføring flere Gange har givet Anledning til uheldig Strid, vil Lovforslag indeholdende Bestemmelser herom blive fremsat paa Grundlag af Betænkningen fra den i 1927 nedsatte Kommission.

Idet jeg her har angivet Retningslinierne for Ministeriets Arbejde i Lovgivningen og tilføjer, at det fremdeles vil være Formaalet at sikre en sund Økonomi i Statshusholdningen samt ved Driften af Statsvirksomheder, byder jeg Rigsdagens Medlemmer velkommen til Arbejdet, idet jeg haaber paa fortsat Medvirkning i en for Landet og Folket nyttig Gerning.

Der er meget, som tyder paa, at Kriserne ude i Verden ogsaa kan komme til at berøre vort Land, og jeg paakalder derfor den Samarbejdets Aand og Gerning, som kan mildne og lette Befolkningens Gang igennem Tidens Uro og Forviklinger.

Vort Arbejde skal være viet Udvikling og Højnelse af vort Folk, og i Forventning om, at alle kan samles i Ønsket om, at dette Arbejde vil bære Frugt, foreslaar jeg, at vi paa sædvanlig Maade indleder vor Gerning med et Leve vort Fædreland, Danmark.

Medlemmerne besvarede Statsministerens Leve med et trefoldigt Hurra.

Kilde

folketingstidende.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Folketingstale, Socialdemokratiet, Åbningstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/aabningstale-1930>